

Grænseforeningens Sendemandsmøde

17. oktober 2020

GRÆNSEFORENINGEN
for en åben danskhed

Indhold

- 5 **Mundtlig beretning om
Grænseforeningens virksomhed
1. januar 2019-1. oktober 2020**
- 21 **Skriftlig beretning om
Grænseforeningens virksomhed
1. januar-31. december 2019**
- 26 **Beretning fra Grænseforeningens
lokalforeningsudvalg**
- 27 **Beretning fra Grænseforeningens
medieudvalg 2019**
- 29 **Handlingsplan 2021**
- 35 **Skriftlig beretning om
Grænseforeningen Ungdoms virksomhed
1. januar 2019-1. oktober 2020**
- 39 **Grænseforeningen budget**
- 41 **Grænseforeningens vedtægter**

Mundtlig beretning om Grænseforeningens virksomhed

1. januar 2019–1. oktober 2020

En verden måtte opdage, at en lille virus, der bærer smitte, kan få fatale følger, og samme virus kunne få os til at ændre adfærd med konsekvenser for os alle.

En af disse konsekvenser er den kendsgerning, at vi står her i Vingsted i dag og holder Grænseforeningens Sendemandsmøde 2020 den 17. oktober og ikke som oprindeligt planlagt den første weekend i maj.

En anden følge af corona-pandemien er, at det store genforeningsjubilæumsår blev helt anderledes, end vi havde forventet. Mange festligheder er blevet aflyst, udsat eller gennemført i langt mindre skala end planlagt. Til gengæld fik genforeningsjubilæet god plads i medierne, der gjorde

en god indsats for at fortælle om historien og i den forbindelse gentagne gange fik vejledning og udtalelser fra Grænseforeningen. Vi har haft mange medspillere, men jeg tør godt hævde, at vi har spillet en særdeles aktiv rolle især med hensyn til informations- og oplysningsvirksomhed om den store begivenhed for 100 år siden, der har betydning for alle danskere. Kulturministeriet har fået lavet en undersøgelse, der viser, at mens kun 8% af danskerne i september 2019 nævnte Genforeningen som en vigtig national historisk begivenhed, var det i juli i år hele 24%, der kom i tanker om den. Jeg glæder mig især over, at kendskabet til Genforeningen er steget mest

blandt unge og folk, der bor langt fra Sønderjylland. Det var netop vores ambition, at gøre markeringen af jubilæet landsdækkende og vedkommende for nye generationer.

Bestyrelsens beretning om foreningens virke er også anderledes i år. Meget af den vil handle om covid-19 og konsekvenserne for Grænseforeningens arbejde. Det skyldes, at vi ligesom alle andre har måttet følge de anvisninger og retningslinjer, som regeringen har påbudt os samtidig med, at beretningen ikke kun omfatter et års virke, men derimod 21 måneder.

Grænseforeningen fik flere medlemmer

Ser vi på Grænseforeningens medlemstal, har der været en glædelig udvikling, idet medlemstallet siden 6. december 2019 og frem til ultimo september er steget med hele 826 husstande. Det svarer til 1.450 nye medlemmer, da Grænseforeningen historisk altid har ganget med en faktor på 1,75 for at medregne alle personer i husstanden. I samme periode har

der været et naturligt frafald, så Grænseforeningen i dag har i alt 10.000 medlemmer.

Stigningen i medlemstallet kan tilskrives al den opmærksomhed om Grænseforeningen, der har været forbundet med genforeningsjubilæet, og den oplysnings- og hvervekampagne med et halvt års gratis medlemskab, Grænseforeningen har stået bag siden 6. december 2019 og vil fortsætte frem til 15. juni 2021.

Som omtalt i sidste års beretning, var vi i maj 2019 i fuld gang med forberedelserne til genforeningsjubilæet, og af de registreringer, der fremgik af genforeningssekretariatets kalender, skulle der have været afholdt ca. 1.000 arrangementer fordelt over hele landet i perioden fra d. 10. januar til d. 12. juli i år.

Samtidig med at planlægningen af arrangementer skred frem, må vi indrømme, at vi i Grænseforeningens ledelse og sekretariat fik større og større forventninger til de positive følger af afviklingen af jubilæet for vores forening. Muligheden for et

øget medlemstal var én af dem. Større kendskab til det arbejde, vi laver, og dermed bedre orientering om forholdene i grænselandet, var en anden.

Så meget aktivitet som muligt i genforeningsåret

Udover et kæmpe arbejde med planlægningen af de aktiviteter, som vi selv stod for, udførte vort sekretariat et stort arbejde med ikke alene at rådgive vore egne lokalforeninger, men også talrige medier, interesseorganisationer og institutioner, der henvendte sig for at få oplysninger og baggrundsviden vedrørende jubilæet, samt indholdet og programmet for de planlagte aktiviteter. Lad mig allerede her slå fast, at det har krævet en stor indsats af hele vort sekretariat og ikke mindst Marie de Fine Licht, som var vores projektleder på genforeningsjubilæet. Planlægning og forberedelse af medieomtale, undervisningsmateriale, udgivelse af bøger og magasinet Grænsen samt pressemateriale i det hele taget udført af de øvrige

medarbejdere på sekretariatet ikke at forglemme.

Vi besluttede i Grænseforeningens ledelse at bruge alle til rådighed stående midler i de fonde, vi administrerer, til at støtte så meget aktivitet omkring genforeningsjubilæet som muligt. Heldigvis har mange offentlige kasser og andre fonde også bidraget flot til finansieringen af de mange aktiviteter. Stor tak for det.

Genforeningsstenene og Ung Genforening

Genforeningsstenene står som et imponerende monument over den særlige betydning, Sønderjyllands genforening med Danmark havde for den nationale fællesskabsfølelse hos alle danskere. At der er mere end 600 af dem fordelt over hele landet viser, at følelsen af at være med i et samlet dansk fællesskab, var sønderjyderne efter Genforeningen ikke alene om.

Genforeningsstenene har derfor været vigtige holdepunkter for mange af de aktiviteter, der skulle foregå i forbindelse med jubilæet. F.eks. er det utrolig ærgerligt, at der

Foto: Thomas Tolstrup

måtte ske aflysning eller udskydelse af projektet Ung Genforening med besøg af 5.000 sydslesvigske skolebørn i uge 20, hvor disse skoleelever skulle have været med til at markere genforeningsjubilæet ved genforeningssten over hele landet. Der ligger et kæmpe planlægningsarbejde og arbejde om aftaler med skoler og private indkvarteringsværter bag dette projekt, samt et godt samarbejde med Efterskoleforeningen og Dansk Friskoleforening. Om det kan lade sig gøre til næste år, kan vi på nuværende tidspunkt kun håbe på.

Store forberedelsesaktiviteter ligger der også bag de planlagte koncerter, teaterforestillinger, idrætsaktiviteter, udstillinger, konferencer og folkemøder, der skulle have fundet sted, men naturligvis har måttet aflyses.

Vi må indrømme, at vi havde store forventninger til gennemførelsen af disse arrangementer med hensyn til opmærksomheden omkring det dansk-tyske grænseland, med et deraf følgende "spotlight" på vores forenings virke.

Vi kan kun håbe på, at en del af disse forventninger bliver opfyldt ved en gennemførelse af mange de udsatte aktiviteter i foråret 2021.

Dronningens besøg i Sydslesvig

Vi må i denne forbindelse indrømme, at vores forventninger til genforeningsjubilæets betydning for vores primære arbejdsopgave, nemlig at oplyse om forholdene i grænselandet, voksede, da vi direkte fulgte med i Hendes Majestæt Dronningens besøg i Sydslesvig.

Besøgets vellykkede gennemførelse lagde "overliggeren" på plads m.h.t., hvilken opmærksomhed der også kunne forventes ved kongefamiliens deltagelse i genforeningsjubilæet, og var især også en vellykket optakt til markeringen af det dansk-tyske kulturelle venskabsår, som året 2020 også er udpeget til at være.

Dronningens besøg blev fornemt bakket op af medlemmer af det danske mindretal i Sydslesvig, men var også med til at understrege de gode relationer, der er i dag mellem

Berlin og København og mellem Kiel og vores hovedstad.

Det danske mindretal kan med rette være stolt af Dronningens besøg. Dannebrog i Flensborg Havn og 4-5 flotte biler samt ca. 20 motorcykelbetjente eskorterende den kongelige korteg på kryds og tværs igennem Sydslesvig i fire dage, og der var kæmpe tilslutning til arrangementerne. Det vækker opmærksomhed ikke kun hos mindretallets medlemmer, men også i flertalsbefolkningen.

Mindretallene fylder 100 år og ny bog om Grænseforeningens 100 år

I 2020 fylder mindretallene på begge sider af grænsen 100 år. Adskillige af deres foreninger og institutioner kan fejre samme jubilæum, og det samme kan vi i Grænseforeningen.

I den forbindelse har vi fået udgivet vores jubilæumsbog: Grænsen, Folket og Staten. Grænseforeningens historie 1920-2020, som historiker Axel Johnsen er forfatter af. Bogen udkom i november 2019 og har på fornem vis beskrevet vor forenings

virke gennem de forløbne 100 år. Bogens indhold fremlægger især dokumentation for, hvordan holdningerne i grænselandet og dermed også i Grænseforeningen er fulgt med udviklingen, eller endda på nogle områder har præget udviklingen.

Mange har meddelt os, at de med interesse har læst bogen og har givet udtryk for, at nu har de fået en hel del spørgsmål afklaret. Stor tak nok en gang til Axel Johnsen og til forlaget Gyldendal, der har forestået udgivelsen.

Genforeningsåret var en succes, indtil corona ramte

Da den 10. januar oprandt, fik jubilæumsmarkeringerne en fornem start med konferencen i Landstingssalen. Konferencen var velbesøgt og indeholdt en række spændende indlæg. Programmet var oplysende om historien, men den satte især lys på de historiske hændelsers betydning for nutiden

og fremtiden i Danmark såvel som Europa. Vores bestyrelsesmedlem professor Steen Bo Frandsen skylder vi en stor tak og også stor tak til Folketingets sekretariat for at have udformet programmet for konferencen, ligesom vi var glade for, at Folketingets formand Henrik Dam Kristensen og undertegnede sammen kunne skrive en kronik med overskriften Genforeningen er mere relevant end nogensinde i Politiken den 1. januar som optakt til konferencen i Landstingssalen.

Regeringens festforestilling på Det kongelige Teater samme aften var en oplevelse af karat ligesom festgudstjenesten i Københavns Domkirke den 12. januar med biskop Peter Skov-Jakobsen på prædikestolen gav jubilæets start en højtidelighed, som vi kun kan være taknemmelige for. Tillad mig derfor at udtrykke en tak til Det kongelige Teater og til Københavns Stift.

Alle de tre begivenheder i København lykkedes til fulde, og dermed blev jubilæumsfestlighederne "skudt i gang" på bedste vis.

Sigurd Barretts koncerter er en succes

Sigurd Barrett startede også op i januar med sine 100 koncerter om Genforeningen fordelt over hele landet. Publikum deltog i stort tal i både små som store huse, ligesom mange skoler har booket en af hans koncerter. I alt bliver der tale om mere end 100 koncerter, hvoraf ca. 40 nåede at blive afviklet før corona-nedlukningen. Sigurd Barretts dygtige måde at formidle historien på ligesom hans fængende sange vækker begejstring. Hans evne som fortæller fremgår på bedste vis af den bog, han har udgivet om Genforeningen på Politikens Forlag.

Afstemningsfesterne, der traditionelt afholdes i Sønderjylland den 10. februar, blev også en stor oplevelse for dem, der deltog. Med en god TV-dækning blev det også en markering, som hele Danmark kunne være en del af. Store arrangementer med mere end 500 deltagere blev holdt i Christiansfeld og Aabenraa, men mange steder rundt i landsdelen berettes der fra forsamlingshusene, at salene var fyldt til sidste plads.

I Grænseforeningen oplevede vi, at en sang skrevet af Sigurd Barrett, som var et bud på, hvordan "Det haver så nyligen regnet", kunne lyde, hvis han skulle skrive den i dag, gav anledning til protester og læserbrevsaktivitet. Det var ikke en omskrivning af den gamle sang, men blot en nutidig formulering af situationen i grænselandet, som den opleves i dag. Bemærk, at Sigurd altid synger begge sange, når han er ude for at holde koncert.

Coronapandemien ramte, men mange ting fortsatte

Men så kom vi ind i marts måned. Oplysninger om udbredelsen af corona-epidemien i Kina foruroligede. Pludselig voldsom udbredelse af sygdommen i Italien bevirkede, at Danmarks statsminister gik på skærmen og lukkede ned for al offentlig aktivitet i hele landet, og grænserne blev lukket.

Lad mig her i forbindelse med den succesrige opstart af jubilæumsfestlighederne nævne den enormt store mediebevågenhed,

som markeringerne var genstand for.

Der blev udgivet bøger, lavet fine film og udstillinger, flotte dokumentarprogrammer og holdt utallige foredrag. Uanset om corona-nedlukningen har haft ødelæggende konsekvenser for vores genforeningsarrangementer, så har den opmærksomhed, som blev vist fra medieverdenen m.m. ikke kunnet forventes større.

Vores eget magasin Grænsen var på banen 6. december 2019 med udgivelsen af et flot jubilæumsnummer om Genforeningen med bl.a. et interview med H.M. Dronning Margrethe. Udover den sædvanlige udsendelse blev dette nummer af Grænsen distribueret som indstik i Weekendavisen og Kristeligt Dagblad, hvilket helt klart førte til en stor opmærksomhed og interesse for vores forening. Tegningen af nye medlemskaber startede med udsendelsen af indstikket og den samtidige oplysnings- og hvervekampagne d. 6. december.

Men i starten af marts gik det hele stort set i stå. Genforeningsrosen

blev dog markedsført i plante-skolerne fra starten af april og blev hurtigt udsolgt.

Alle planlagte arrangementer blev aflyst.

Mange af de aflyste aktiviteter agtes dog gennemført i tiden fra d. 1. maj til 15. juni 2021. Som en appetitvækker til, at der også fejres genforeningsjubilæum i 2021, forsøges det store afstemningsmøde i Christiansfeldt og andre steder også gennemført til næste år. Omkring midten af juni vil kongefamilien deltage i arrangementer rundt omkring i Sønderjylland i samme stil, som de var planlagt gennemført i juli i år.

Minority Changemaker på Jaruplund Højskole

Udover aktiviteterne i forbindelse med genforeningsjubilæet havde vi gang i to store satsninger i det forløbne år. Først skal nævnes Minority Changemaker Programme, som er et nyt højskolekursus for unge medlemmer af europæiske mindretal på Jaruplund Højskole. Kurset skulle have været gennemført

fra starten af april til udgangen af juni i år. Der var tilmeldt 35 deltagere. Kurset måtte aflyses og er nu flyttet til foråret 2021. Projektleder og højskolelærer Jens Horstmann genoptog arbejdet med projektet igen den 1. september, og på nuværende tidspunkt er der tilmeldt 12 deltagere til næste års kursus.

Vi håber med dette kursus at skabe en viden blandt Europas mindretal om, hvordan udviklingen i et grænseland kan gå fra et mod hinanden til et med hinanden. Det er ligeledes håbet gennem højskolekurset at skabe et netværk mellem unge medlemmer af europæiske mindretal, som kan være dem til gavn i deres videre virke i deres mindretalsorganisationer.

Dette projekt er i øvrigt helt i tråd med det initiativ, som den mindretalstilforordnede for delstatsregeringen i Kiel, Johannes Callsen, har taget initiativ til ved at etablere et samarbejde mellem det danske og tyske mindretal samt flere af grænselandets mindretals-institutioner. Minority Changemaker Programme skulle gerne blive til et

vedvarende højskolekursus, som Jaruplund Højskole udbyder år efter år.

To nye lokalforeningskonsulenter

Den anden store satsning, som Grænseforeningen har iværksat siden sidste Sendemandsmøde, er udsprunget af vores interne diskussion om emnet "2020 – og hvad så?"

Konklusionen på denne diskussion blev, at der skulle ansættes to lokalforeningskonsulenter i tre år, der skulle hjælpe lokalforeningerne med at se på, hvilke muligheder og behov for fornyelse, man har. I det hele taget skal man se på vores forenings basisvirke og komme med konkrete forslag til ændringer eller nye tiltag, hvis dette ønskes og kan lade sig gøre.

Vi ansatte Maria Strøm og Bonnie C. Barr fra august sidste år, og I har vel alle mødt dem. De er i hvert fald godt i gang, men også deres arbejde har været præget af corona-situationen.

Opgaven, som de to konsulenter stilles over for, er, at alle foreninger skal have vendt tanker om, hvordan

man kan udvikle foreningens aktiviteter. Disse drøftelser skal tage udgangspunkt i, hvad der er mulighed for lokalt og i, hvad I som lokalforening ønsker, der skal ske.

Man kan godt være betænkelig ved, om vi som en følge af corona-situationen fortsat er i stand til at fastholde vore ældre medlemmer. Omvendt oplever vi heldigvis den nye medlemstilgang, og foreningskonsulenternes arbejde skal naturligvis tage udgangspunkt i såvel den ene som den anden medlems-gruppens ønsker til foreningen.

Det Sydslesvigske Samråd

Vi deltager som bekendt som observatører i møderne i Det Sydslesvigske Samråd, og det gør vi med stor interesse, og indimellem er der en livlig diskussion på disse møder.

Det var ikke mindst tilfældet, da Skoleforeningen i forbindelse med besparelsesbestrebelselser meldte ud, at nu skulle fire danske skoler i Sydslesvig lukkes.

Da skolerne ikke kun har den almindelige skolefunktion for de danske børn i området, men

På Folkemødet på Bornholm inviterede GFU til debat om globalisme og nationalisme med forfatter Anna Libak og daværende Radio24syv-værter Torben Steno og Anne Sofie Allarp.

Jonas Kopf

samtidig virker som kulturhus og samlingssted for områdets danske, er det klart, at en sådan udmelding skabte røre. Diskussionen gik på, hvem der i sidste ende skal beslutte en sådan ændring af mindretallets funktioner i et område?

Denne diskussion er nok med til at understrege, at der behov for en overordnet debat om, hvem der har hvilke beføjelser i mindretallet og måske med en anden opgaveplacering og foreningsstruktur til følge.

Det førte til, at man i samrådet nedsatte et arbejdsudvalg bestående af de forskellige foreningers sekretariatsledere, der fik til opgave at komme med en analyse af foreningsstrukturen i mindretallet samt komme med forslag til ændringer.

På trods af en vis skepsis fra bl.a. undertegnede med hensyn til, at det var funktionærerne, der skulle analysere deres eget virke og komme med ændringsforslag, så må det siges, at den nu fremlagte rapport er et godt grundlag for at gennemføre en drøftelse af foreningsstrukturen

i mindretallet. Skulle man komme med en bemærkning til rapporten, kunne det udefra set have været en god ide også at skitsere et forslag til tidsplan for en sådan omstrukturingsproces.

Der er i rapporten fremlagt fire forslag til organisering af mindretallets opgaver. Og meget tyder på, at mange nu har til hensigt at gå ind i en seriøs drøftelse af nødvendige ændringer i såvel struktur som beføjelser.

En række avisartikler i Flensborg Avis viser, at man rundt i Sydslesvig ser vidt forskelligt på de fremsatte forslag. Den netop afgåede amtsformand for Husum Amt, Jörn Fischer, udtaler f.eks. om strukturdebatten, at det er vigtigt, at fællesskabet styrkes. Det må siges at være et godt mål for diskussionen.

Ved landsmødet i Sydslesvigsk Forening i november 2019 valgtes Gitte Hougaard-Werner til ny landsformand. Vi kendte hende på forhånd som foreningens næstformand gennem flere år og en initiativrig formand for foreningens årsmødeudvalg. Vi ønsker hende

velkommen på formandsposten og glæder os over den gode start, hun har haft. Herfra skal også lyde en tak for et fint samarbejde med Gittes forgænger, Jon Hardon Hansen, som fortjener stor anerkendelse for sin mangeårige indsats for SSF og mindretallet.

Folkemødet på Bornholm og de unge

En af de opgaver, som Grænseforeningen samarbejder meget med SSF om, er Folkemødet på Bornholm. Deltagelsen i 2019 og alle de arrangementer, som Sydslesvigsteltet i Allinge dannede rammen om, var en stor succes.

Især vil jeg gerne her fremhæve det positive, at vi i fællesskab med Skoleforeningen i Flensborg sørger for, at der hvert år kommer en stor flok unge fra det danske mindretal til Folkemødet. Vi håber selvfølgelig, at deltagelsen i Folkemødet er en stor oplevelse for dem, men jeg vil gerne fremhæve den synlighed for vores forening, mindretallene og grænselandet, som disse unge mennesker år efter år bidrager med.

Det drejer sig om unge sydslesvigere, Grænseforeningen Ungdom, Kulturmødeambassadørerne og Elevambassadørerne. Tilsammen bevirker disse unge mennesker, at ingen deltager i Folkemødet er i tvivl om, at det danske mindretal i Sydslesvig og Grænseforeningen er til stede, og hvert år med fine "stunts" og gode arrangementer.

A prop pos de unge, så er der tradition for her i beretningen at give formanden for Grænseforeningen Ungdom ordet. Så nu overtager Jonas Kopf og fortæller om, hvordan det går med vores ungdomsafdeling.

...

Tak til Jonas Kopf for den fine beretning. Held og lykke med de gode planer. Jeg tror godt, jeg kan love jer vores fulde bevågenhed og opbakning

FUEN

Samtidig med Folkemødet på Bornholm fandt årets kongres i den europæiske mindretalsorganisation FUEN sted i Bratislava. Kongressen viste de mere end 100 medlemsorga-

nisationers store variation med hensyn til holdninger i forskellige spørgsmål. F.eks. situationen i Ukraine og Krimspørgsmålet ser man ganske anderledes på i det russiske mindretal i Estland, end man gør det i de fleste andre af FUEN's medlemsorganisationer. Det betyder, at vedtagelse af resolutioner sker med store følelsesudbrud til følge, og at resolutionerne ofte stranded i vedtagelsesprocessen.

Så FUEN er en interessant organisation og interessant er det også at følge, om og hvordan mindretalsinteresser i Europa kan få en direkte indflydelse på EU's dagsorden. På grund af coronakrisen er et aktuelt møde om borgerinitiativet Minority SafePack Initiative, som vi var med til at samle underskrifter til, igen blevet udsat.

Feriebørn fra Sydslesvig

Feriebørn fra Sydslesvig er kommet til Danmark igennem mere end 100 år. Sidste år kunne der holdes det runde jubilæum. Samtidig måtte Grænseforeningen

konstatere, at vi ikke længere kunne have en medarbejder ansat, der havde ferie børns-arbejdet som sin hovedopgave. Årsagen var, at det nærmest var umuligt at skaffe nye ferieværter, samt at myndighedskraverne til dette på mange måder succesfulde arbejdsområde var blevet besværliggjort på en måde, så indsats og udbytte ikke længere stod i et rimeligt forhold til hinanden.

Hvis der i fremtiden er familier, der ønsker et sydslesvigsk ferie barn, hjælper vi gerne med at formidle kontakt til Feriekontoret i Flensborg. Der arbejdes her videre med at formidle ferieophold for skolebørn ud fra devisen om, at forældrene skal møde hinanden før ophold aftales, og transporten klares oftest direkte af forældrene.

Grænseforeningens økonomi

Grænseforeningens økonomi er afhængig af:

1. Tilskuddet i henhold til resultataftale med Folketingets Sydslesvigudvalg

2. Donationer fra Grænsefonden o.a. fonde.
3. Afkastet af egne værdipapirer
4. Medlemskontingentet.

Såvel donationen fra Grænsefonden som afkastet af egen formue afhænger meget af kursudviklingen på aktier og obligationer. 2019 var i den forbindelse et godt år, og donationen fra Grænsefonden har aldrig været større end i år, altså 2020, nemlig 6,3 mio. kr.

Alligevel ender årsregnskabet for 2019, hvor Grænsefondens donation baseret på dens regnskab for 2018 indgår med 3,4 mio. kr., med et underskud på 650.000 kr.

Det er naturligvis ikke godt, men set i lyset af de mange ekstra aktiviteter, vi har sat i søen, både på Jaruplund Højskole og i forbindelse med vores lokalforeninger, så

er regnskabsresultatet ganske hæderligt.

Vi har i den forløbne periode haft møde med kulturminister Joy Mogensen, ligesom vi løbende er i kontakt med Sydslesvigudvalget og dets sekretariat. Stor tak for et fint samarbejde her. Resultataftalen med Sydslesvigudvalget er med til at give vort arbejde en nødvendig økonomisk stabilitet, hvorfor en god og åben dialog med udvalg og minister om nye tiltag samt nødvendige tilpasninger er af vital betydning for foreningen.

Dansk-tysk venskabs-år

2020 er udover at være jubilæumsår for Genforeningen også udpeget som dansk-tysk kulturelt venskabsår. Dette markeres på forskellig vis i løbet af året, og indledtes i november 2019 med åbningen af udstillingen

Foto: Thomas Tolstrup

Foto: Thomas Tolstrup

”Tyskland” på Nationalmuseet med deltagelse af H.M. Dronningen. Augustnummeret af magasinet Grænsen var et særnummer om det dansk-tyske kulturelle venskabsår og blev udsendt som indstik i JyskeVestkysten, også som et fortsat led i oplysnings- og hvervekampagnen for at skaffe nye medlemmer.

Vi kan kun glæde os over denne markering, lige som vi glæder os over de gode relationer, der er mellem danskere og tyskere som helhed, og som især opleves i det dansk-tyske grænseland.

Der hersker respekt og tillid mellem flertal og mindretal på begge sider af grænsen, ligesom der finder grænseoverskridende aktiviteter sted til gavn for grænselandets befolkning som helhed.

Grænseforeningen fylder 100 år

Grænseforeningen fylder 100 år, og som nævnt ville vi have fejret jubilæet ved det oprindeligt planlagte Sendemandsmøde i starten af maj måned samt ved en reception på selve 100-årsdagen d. 2. november.

Begge dele er aflyst på grund af pandemien, men vi glæder os til at holde jubilæumsfesten på næste års Sendemandsmøde d. 8.-9. maj 2021 i Vingsted.

Det er trist, at pandemien ramte verden og de mange lidelser og dødsfald, den har forårsaget.

Det er ærgerligt, at noget sådant ramte verden netop det år, hvor vi skulle fejre jubilæet.

Meget tyder på, at vores forening har oplevet et opsving i forbindelse med genforeningsjubilæets opstart.

Det er blevet begrænset af de mange aflysninger, der er sket. De mange aflysninger er skuffende for alle de mange mennesker, der har lagt et stort stykke arbejde i at planlægge og forberede alle de arrangementer.

Vi håber, at de fleste af de aflyste arrangementer kan gennemføres i perioden 1. maj til 15. juni 2021.

Lad mig slutte beretningen ved dette Sendemandsmøde med at takke vore lokalforeninger, altså Jer medlemmer, der på så mange måder yder en stor indsats for, at vi fortsat kan leve op til foreningens formål. Særligt tak for jeres ivrige deltagelse i vore lokalforeningsmøder.

Stor tak til bestyrelsen og ikke mindst formandskabet for et godt samarbejde i det forløbne år. For mit eget vedkommende trækker jeg mig med dette Sendemandsmøde som formand for Grænseforeningens bestyrelse og ønsker bestyrelsen og Grænseforeningen i det hele taget alt godt i fremtiden.

Endvidere vil jeg gerne takke alle vores medarbejdere for at håndtere foreningens arbejdsopgaver under corona-krisen. Jeg vil også gerne

takke dem for at være flittige til at komme med idéer samt at servicere alle, der henvender sig, på en god måde.

Sekretariatets funktioner er på forskellig vis i mange henseender baggrunden for den anerkendelse, som Grænseforeningen nyder.

Når vi oplever det omtalte opsving i dette jubilæumsår, så ligger der meget konkret arbejde forud for det.

Tak til alle, der har bakket op om foreningens arbejde i de forløbne 17 måneder.

Skriftlig beretning om Grænseforeningens virksomhed

1. januar–31. december 2019

Sendemandsmødet 2019

Det årlige Sendemandsmøde blev afholdt på Vingsted Centret lørdag den 4. maj 2019. Mødet samlede 67 sendemænd fra 36 af i alt 58 lokalforeninger. Endvidere deltog bestyrelsesmedlemmer, 19 gæster fra Sydslesvig samt andre gæster, der bragte det samlede antal op på 140 deltagere.

I programmet indgik morgensamling ved Rigmor Eybye fra Jaruplund Højskole samt et indlæg ved professor Steen Bo Frandsen, Center for Grænseregionsforskning, Syddansk Universitet: "Hvor blev Slesvig af?"

møder den 26. januar og den 23. marts på Hotel Severin i Middelfart, den 3. maj på Vingsted Centret, 30. august på Højskolen Østersøen og den 16. november i sekretariatet i København. Møderne er kendetegnet ved et meget højt fremmøde.

Lokalforeningsudvalget afsluttede sit arbejde med forbedring af medlemsdatabase og input til ny hjemmeside. "Sendemandsmøde 2020-udvalget" afsluttede sit arbejde i november 2019, hvorefter sekretariatet fortsatte detailplanlægningen af Sendemandsmødet.

Bestyrelsesmøder i Grænseforeningen

Grænseforeningens bestyrelse holdt

Grænseforeningens lokalforeninger

Der har været afholdt ca. 250 arrangementer i Grænseforeningens 58 lokal-

foreninger. Foreningen har afholdt fire møder for lokalforeningernes bestyrelsesmedlemmer, to i Middelfart (9. februar og 2. november) og to i Jystrup (16. februar og 26. oktober) på Sjælland. På disse møder er der formidlet informationer om foreningens arbejde, ligesom der har været en god dialog på tværs af lokalforeningerne.

Medlemstallet i de 58 lokalforeninger er ultimo 2019 opgjort til 9.701. I årets løb er der indmeldt 417 nye husstande som medlemmer. Der har været 745 udmeldelser, hvilket for langt hovedparten skyldes alder, således, at nettotilbagegangen har været 328 husstande.

I det totale medlemstal indgår 464 husstande, som er medlem af landsforeningen, dvs. de er ikke medlem af en lokalforening. Endvidere er 106 skoler medlemmer af foreningen, hvilket er en tilbagegang på 2 skoler.

Grænseforeningen Ungdom har 106 medlemmer. Disse opgøres ikke i husstande, men som individuelle medlemskaber.

Lokalforeningernes bestyrelsesmedlemmer har alle fået tilbudt Flensborg Avis i enten den trykte eller den elektroniske udgave til en særdeles favorabel pris. I alt 101 bestyrelsesmedlemmer modtager den trykte udgave og 69 modtager den elektroniske udgave.

Grænseforeningen er medlem af Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS), og medarbejdere og andre deltager i diverse møder og netværk i DFS.

Grænseforeningens kommunikation

Kommunikationsindsatsen har i 2019 været koncentreret om udarbejdelse af en ny hjemmeside med ny struktur og nyt visuelt design forestået af webbureauet eksponent. Den nye hjemmeside og nyt design i magasinet Grænsen i forbedret papirkvalitet og nyt format blev lanceret ultimo 2019, mens nyt design på visitkort, brevpapir osv. implementeres primo 2020.

Magasinet Grænsen er udkommet seks gange i 2019 med følgende temaer: "Sydslesvig i Norden", "På

vej mod Genforeningen 1920-2020", "Dannebrog 800 år", "Vildsvinehegnet set fra syd" og en jubilæumsudgave i december 2019: "Jubilæumsudgave om Genforeningen 1920-2020". Jubilæumsudgaven blev distribueret som indstik i Weekendavisen og Kristeligt Dagblad den 6. december til ca. 100.000 husstande, ca. 400.000 læsere.

Fra 6. december 2019, da "Jubilæumsudgave om Genforeningen 2020-2020" udkom og ind i 2020 har Grænseforeningen lanceret en annoncekampagne, der primært har bestået af annoncen "Vil du være med til at fejre Genforeningen? Så bliv medlem af Grænseforeningen og modtag 3 numre af magasinet Grænsen gratis i et halvt år". Annoncen har været bragt i Berlingske, Weekendavisen, Kristeligt Dagblad, Politiken Historie (om Genforeningen), Historiske Dage 2020-katalog. Desuden i de digitale udgaver af aviserne.

Pr. 31. december havde annoncekampagnen resulteret i 181 nye medlemmer. De nye

medlemmer vil blive kontaktet, når det halve år er gået med henblik på at fastholde dem som medlemmer af Grænseforeningen. Denne opgave vil blive varetaget af Grænseforeningens to nye lokalforeningskonsulenter.

Der er i løbet af året formidlet 138 nyheder via Grænseforeningens hjemmeside og Facebook-profil. Desuden udarbejdes løbende pressemeddelelser, brochurer og øvrigt materiale, der understøtter Grænseforeningens projekter m.m.

Grænseforeningen bliver mere og mere tydelig på de digitale platforme. Grænseforeningens hjemmeside er i 2019 besøgt af ca. 166.000 mennesker, der i alt har været inde på hjemmesiden 227.000 gange. Grænseforeningens nyheder er på Facebook dukket op på folks smartphones, tablets eller computere ca. 453.000 gange.

På Facebook er der opnået 3.242 tilkendegivelser på Grænseforeningens profil. Grænseforeningens nyhedsbrev er udsendt 26 gange til i alt

2.655 modtagere ved den sidste udsendelse.

Øvrig udadventt aktivitet

Grænseforeningen har været til stede på bl.a. Feriemessen i Herning, Historiske Dage i København, Ungdommens Folkemøde på Frederiksberg, læringsmesser i Aarhus og København samt Folkemødet på Bornholm. Foreningens deltagelse i Folkemødet arrangeres i et tæt samarbejde med Sydslesvigsk Forening og de øvrige sydslesvigske foreninger, hvorfra der deltog en række bestyrelsesmedlemmer og medarbejdere sammen med ca. 60 gymnasieelever fra Sydslesvig.

Grænseforeningens var i februar 2019 vært for 201 elever fra de to sydslesvigske gymnasier i forbindelse med årgangens besøg i København.

Grænseforeningens formand og foreningens medarbejdere har holdt mange foredrag om foreningens arbejde i foreningsdanmark og på skoler og uddannelsesinstitutioner.

Foreningskonsulenten har været i kontakt med ca. 1.800 skolebørn fordelt på 30 skoler i løbet af kalenderåret. Ca. 2.000 unge på ungdomsuddannelser har hørt om Grænseforeningen og grænselandet.

Grænseforeningen har været medarrangør af et højskolekursus på Rødding Højskole med 55 deltagere.

Grænseforeningens Elevambassadører har gennemført 15 eksterne besøg på gymnasier i Danmark og 6 besøg på andre uddannelsesinstitutioner m.m. Desuden har de deltaget i 6 forskellige arrangementer, bl.a. – Ungdommens Folkemøde, hvor de er meget synlige og i dialog med mange unge. De har mødt omkring 800 unge i forbindelse med interne besøg på de to gymnasier i Sydslesvig. Elevambassadørerne har på den måde været i kontakt med ca. 2.300 unge danskere. Der er gennemført to 3-dages seminarer på hhv. ADS Grenzfriedensbunds lejrskole i Lyksborg og i København for elevambassadørerne med hhv. 48 og 50 deltagere.

Grænseforeningens Kulturmøde-

ambassadører har gennemført 55 dialogmøder på uddannelsesinstitutioner, i organisationer og foreninger og lavet happenings, oplæg og workshops på en lang række arrangementer, herunder folkemøder og festivaler med tusindvis af gæster. Derudover har korpset optrådt i Sønderborg Lokal TV. Der er udgivet ca. 40 blogindlæg, og ugens blogger har sideløbende lavet supplerende indhold – billeder og video – på instagram, hvor interesserede kan følge med og få indblik i ambassadørernes hverdag.

I foråret blev Kulturmødeambassadørernes kommunikationsudvalg undervist i brug af sociale medier og dermed rustet til at udvikle korpsets eksterne kommunikation. I efteråret blev Kulturmødeambassadørernes årsseminar afholdt på Danhostel i Roskilde, hvor der særligt var fokus på at udvikle ambassadørernes personlige fortællinger samt skabe stærke sociale bånd.

140 unge, heraf ca. 82 fra Sydslesvig, 8 sorbere og derudover 8 forskellige nationaliteter

repræsenteret har arbejdet sammen i forbindelse med årets Roskilde-festival. Ud over de mange venskaber genererer projektet et overskud på knap 90.000 kr., som anvendes til Grænseforeningens øvrige ungdomsaktiviteter.

Økonomisk støtte til det danske mindretal i Sydslesvig

Grænseforeningen administrerer 30 fonde og legater med en samlet kapital på ca. 68,4 mio. kr. Legaterne har efter konsolidering og administration givet et samlet afkast på 2,6 mio. kr. Der er uddelt 1,7 mio. kr. til formål i Grænselandet, heraf 1,5 mio. kr. til formål i Sydslesvig. Herudover har Grænseforeningen modtaget 0,5 mio. kr. fra fondene.

Der er via Anne Marie og Viggo Bønnerups fond ydet støtte på i alt 188.000 kr. til 36 unge sydslesvigeres efterskoleophold i Danmark.

Jens Andresen
4. marts 2020

Beretning fra Grænseforeningens lokalforeningsudvalg

Udvalget blev nedsat af bestyrelsen i forlængelse af Sendemandsmødet maj 2018. Det blev sammensat med medlemmer fra lokalforeningerne (herunder GFU) samt fra sekretariatet. Udvalget har holdt sit seneste møde d. 27-6-2019 i Odense og har hovedsagelig beskæftiget sig med to emner:

- medlemsdatabase
- foreningens hjemmeside.

Status herfor er, at medlemsdatabasen er blevet testet af udvalget, fejl er blevet tilrettet, og den er udfoldet til alle lokalforeninger, der måtte ønske det. Endvidere er der holdt

kurser i databasen i forbindelse med lokalforeningsmøderne.

Den nye hjemmeside har udvalget haft mulighed for at kommentere på, og den er nu i drift og er blevet præsenteret på lokalforeningsmøder, herunder med modul til lokalforeningernes egen redigering af egne sider.

For begge emners vedkommende er de nu i drift, og udvalget anser derfor i praksis sin opgave som løst.

August 2020

Per Grau Møller

Beretning fra Grænseforeningens medieudvalg 2019

Medieudvalgets medlemmer er: Karsten Nørgaard Simonsen (fmd.), Else Tornbo, Morten Aagaard, der er udnævnt som ressourceperson, og Pia Christiansen, Grænseforeningens Ungdom.

Medieudvalget har i 2019 afholdt to møder. På mødet den 5. marts på Comwell Middelfart, fik Morten Aagaard, der er ny ressourceperson i udvalget, lejlighed til at præsentere sig selv: Morten Aagaard er gift og far til to voksne døtre, præst i Kirkens Korshær i Aarhus, tidligere generalsekretær i Bibelselskabet og tidligere direktør for Ole Kirks Fond for almenyttige formål. Derudover var der orientering og ideudveksling om Grænseforeningens tiltag i forbindelse med 100-året for Sønderjyllands genforening med Danmark, Grænseforeningens 100-års jubilæum og Grænseforeningens nye hjemmeside, lanceret 1. november 2019.

På mødet den 8. oktober var der yderligere drøftelser om Grænse-

foreningens nye hjemmeside og magasinet Grænsen som indstik i Weekendavisen og Kristeligt Dagblad den 6. december 2019 som et led i kampagnen for at hverve nye medlemmer til Grænseforeningen i genforeningsåret.

Grænseforeningens medieudvalg har til opgave at understøtte Grænseforeningens kommunikationsindsats, som den varetages af Grænseforeningens kommunikationsafdeling under ledelse af kommunikationschef Anna-Lise Bjerager, der også er ansvarshavende redaktør af magasinet Grænsen. Medieudvalget skal ifølge kommissoriet være idéforum for kommunikationschefen og desuden være bindeled mellem Grænseforeningens bestyrelse/lokalforeningerne og kommunikationschefen.

Oktober 2020

Karsten Nørgaard Simonsen

Formand for Grænseforeningens medieudvalg

Handlingsplan 2021

Administration og Medlemsservice

Servicere sendemandsmøde, bestyrelse og udvalg samt formandskab, herunder introducere Grænseforeningens nyvalgte formand til alle aspekter af foreningens arbejde.

Støtte formandens arbejde med at udarbejde en strategi for Grænseforeningens arbejde frem mod 2025.

Støtte og servicere foreningens lokalforeninger bedst muligt, herunder gennemføre fire årlige lokalforeningsmøder, redigere og udsende programmer, administrere medlemsdatabase, stå for kontingentopkrævning, kalender, udsendelse af Dybbølmærker m.v.

Forbedre, effektivisere og harmonisere lokalforeningernes programmer, så de får et mere nutidigt udseende. Selve processen ændres fra tryk på egne kopimaskiner og manuel pakning og frankering til outsourcet tryk og udsendelse.

De to nye foreningskonsulenter, der indtil sommeren 2022 skal støtte lokalforeningernes arbejde, skal have et tydeligt fokus på fornyelse og udvikling. F.eks. støtte til lokalforeningernes arbejde for at hverve

nye medlemmer, herunder fortsat udvikle og vedligeholde en såkaldt "festival-kit", vejledninger til bestyrelsesarbejdet, fokus på generationsmøder, temamøder og "fremtidsværksteder" regionalt og lokalt. Desuden udarbejdes et nyt inspirationskatalog, og der følges op på nye medlemmer hvervet siden 2019 under den særlige kampagne med mulighed for ½ års gratis medlemskab.

I den udstrækning det i lyset af pandemien kan lade sig gøre: Styrke indsatsen for bedre kontakter mellem Grænseforeningens lokalforeninger og foreninger i Sydslesvig. Arrangere ture på tværs af lokalforeninger sammen med distrikter i Sydslesvig med temaer hentet fra FN's 17 Verdensmål. Relevant er især mål 4 "Kvalitetssuddannelse" (4.7) og 10 "Mindre ulighed" (10.3). Det kunne også være ud fra fælles interesseområder som f.eks. fælles kulturarv.

Styrke brugen af digitale hjælpemidler, herunder bl.a. støtte lokalforeningerne i deres brug af medlemsdatabase og hjemmeside.

Udsende "Nyt fra generalsekretæren" til lokalforeninger med jævne mellemrum.

Udarbejde og afrapportere resultataftaler og projektbevillinger.

Fortsat tilpasse økonomistyring og regnskabsaflæggelse.

Fortsat vurdere fondes og legaters relevans ud fra størrelse og formål og i samarbejde med fonds- og legatbestyrelserne administrere og udarbejde regnskaber for 32 legater og fonde. Herunder administrere Arveprins Knuds Kollegium i samarbejde med kollegiets bestyrelse og kollegianerne.

Markere Grænseforeningens 101-års jubilæum ved Sendemandsmødet den 8.-9. maj 2021.

Fælles indsatser i samarbejde med andre organisationer

Intensivere samarbejdet med de sydslesvigske organisationer og Det Sydslesvigske Samråd, hvor det er relevant, herunder deltage i diskussionen om effektivisering og omstrukturering af de sydslesvigske foreningers arbejde. I samarbejde med SSF planlægge og gennemføre det årlige delegationsbesøg i København.

Fortsat være i tættest mulig dialog med Sydslesvigudvalgets medlemmer.

Støtte og bidrage til genforeningsmarkeringen i 2021 med det fortsatte fokus, at markeringen bliver relevant, landsdækkende og værdig.

Deltage i Folkemødet på Bornholm, der nu er indarbejdet i foreningens resultataftale med Folketingets Sydslesvigudvalg. Telt med aktiviteter i samarbejde med SSF og de andre foreninger i det danske mindretal samt Sydslesvigudvalget. Fastholde samarbejdet med Grundtvigsk Forum.

I den udstrækning det i lyset af pandemien kan lade sig gøre: Deltage i og synliggøre Grænseforeningen ved Årsmøderne i Sydslesvig, Ungdommens Folkemøde i København, Kulturmødet på Mors, Feriemessen i Herning, Historiske Dage i København, Skolemessen i Århus og Danmarks Læringsfestival i København. Hvor det er muligt inddrages lokalforeninger i disse aktiviteter.

Gennemføre et ugekursus den 31. maj til 6. juni 2021 i samarbejde med Rødding Højskole.

Intensivere samarbejdet og dialogen med Dansk Folkeoplysnings Samråd, Grundtvigsk Forum, Foreningen Norden, Efterskoleforeningen, Dansk

Friskoleforening og andre folkeoplysende foreninger med henblik på at styrke foreningens folkeoplysende arbejde om det danske mindretal og samtidig styrke foreningsdanmark i lyset af udfordringer med generelt dalende medlemstal og restriktioner som følge af corona-pandemien.

Fastholde samarbejdet i de nationale foreningers netværk.

Minority Changemaker Programme

Gennemføre Minority Changemaker Programme den 28. marts til den 26. juni 2021 i samarbejde med Jaruplund Højskole og sikre, at kurset også tilbydes i 2022 og årene fremover. Kurset udvikles i samarbejde med Center for Grænseregionsforskning på Syddansk Universitet, så en del af højskoleopholdet udløser ECTS-points til deltagerne.

Kulturmøde

Fastholde og udvikle Kulturmødekorpset, herunder:

- Rekruttere og uddanne Kulturmødeambassadører, gennemføre dialogmøder og synliggøre aktiviteterne maksimalt.

- Udover de ca. 10 dialogmøder om måneden i de aktive måneder (dvs. ekskl. eksamens- og industreriesæson), så satses der i stadig stigende grad på video-produktion og folkeoplysning om mindretal på de sociale medier. Målet er en stigning på 25 % af følgere på henholdsvis KMA's Facebook og Instagram.
- Der arbejdes mere målrettet på at få dialogmøder på landets højskoler. Målet er min. 5 gennemførte dialogmøder på højskoler i 2021.
- Styrket fokus på at få kulturmødedagsordenen i medierne med afsæt i KMA.
- Fokusgruppe med tidligere deltagere på dialogmøde, for at få evalueret de seneste års tiltag.
- Forsætte arbejdet med at få markedsføringsmateriale m.m. til at overgå til det nye hjemmesidedesign
- Indgå samarbejde med Kultur- og Sprogstudier på RUC om kurser og praktikpladser til studerende i sekretariatet.

Undervisning og børn og unge

Realisere aktiviteter i henhold til Sydslesvigudvalgets bevillinger, i det omfang det i lyset af pandemien kan lade sig gøre:

- Gennemføre 13. årgangs informationsbesøg i København.
- Styrke udveksling af møder mellem sydslesvigske og rigsdanske børn på så mange forskellige platforme som muligt. Styrke udvekslings- og mødeaktiviteter.

Fastholde og udvikle indsatsen for at synliggøre grænselandet i grundskolen og ungdomsuddannelser ved hjælp af undervisningsmateriale, Elevambassadørerne, Sydslesvig-Crew, foredrag, workshops, kurser, efterskoleaktiviteter og muligheden for at tage 10. kl. på en dansk skole i Sydslesvig. Herunder øge interessen hos danske skoler og uddannelsesinstitutioner for lejrskole- og studieophold i Sydslesvig.

Videreudvikle og formidle undervisningsmateriale i et Grænseland.dk og imGrenzgebiet.de. Herunder overflytte opgaver til et nyt layout, så

siderne fremover er tættere knyttet til Grænseforeningens øvrige hjemmesideunivers.

Sikre kendskabet til og videreudvikle undervisningsmaterialet "Moin, Moin". På sigt med det mål, at grundskolen får sin egen side under "Undervisning" på Grænseforeningens hjemmeside.

Styrke samarbejdet med de relevante faglige foreninger i grundskolen og på ungdomsuddannelserne. Bl.a. gennem fælles kursustilbud.

Samarbejde med undervisningsforlagene, Systime, Columbus, Clio og Alinea om relevant undervisningsmateriale og andre tilbud.

Fastholde og udvikle samarbejdet med Dansk Skoleforening og Efterskoleforeningen om at motivere og støtte flere unge sydslesvigere til at tage på danske efterskoler. Desuden gennemføres i samarbejde med SdU og Dansk Skoleforening et seminar for hjemvendte sydslesvigske efterskoleelever.

Støtte Grænseforeningen Ungdom (GFU) som et samlende netværk med unge fra alle Grænseforenin-

gens aktiviteter. I samarbejde med GFU sikre, at unge fra Grænselandet deltager i Roskilde Festival.

Kommunikation

Øget synlighed

Styrke fortællingen om Grænseforeningen som en forening, der med udgangspunkt i det danske mindretal også virker som brobygger mellem dansk og tysk ved hjælp af:

- Produktion af videoer og podcasts med dette budskab
- Flere konkurrencer og generelt øget aktivitetsniveau/synlighed på de sociale medier

Flere nye medlemmer

- Kommunikations- og kampagneaktiviteter som opfølgning på oplysnings- og hvervekampagnen "Vil du være med til at fejre 100-året for Genforeningen og dansk-tysk venskabsår?"

Magasinet Grænsen

- Udgive magasinet Grænsen seks gange årligt.
- Fortsat produktion af små videointerviews som supplement til større interviews i magasinet Grænsen

- Fortsat oversættelse til tysk af udvalgte artikler fra magasinet Grænsen
- Videreudvikling af magasinet Grænsen som instrument i markedsføringen for at få nye medlemmer af Grænseforeningen

Øget medlemsservice

- Indtaling af udvalgte artikler fra magasinet Grænsen via SoundCloud, så svagtseende og folk på farten kan høre artiklerne
- Ny version af kalender til lokalforeningerne

Generelt

- Grænseforeningens nyhedsbrev: 4.200 modtagere pr. gang skal øges
- Facebook: 3.820 følgere skal øges
- Opdatering af brochuremateriale
- Afslutte og evaluere den gennemgribende opdatering af Grænseforeningens hjemmeside, som er sket i 2019 - 2020.

25. august 2020

Knud-Erik Therkelsen

Den nye GFU-bestyrelse var i august 2019 på Rystesammentur i Vejby.

Skriftlig beretning om Grænseforeningen Ungdoms virksomhed

1. januar 2019–1. oktober 2020

Det forgangne var Grænseforeningens Ungdoms fjerde leveår, og det var også et af de mest udfordrende. Den nye bestyrelse blev valgt med fem måneders forsinkelse. Møder blev afholdt online og arrangementer aflyst.

I mulighedernes rammer har den aktuelle bestyrelse allerede haft mulighed for at stikke hovederne sammen og definere en delvis agenda for det kommende år. Denne agenda vil vi – som man plejer i GFU – bruge flere kræfter på i løbet af en hyttetur, som vi lige nu prøver på at få stablet på benene i overensstemmelse med de gældende regler.

Det forgangne "bestyrelses-halvandet-år" gik begge veje: Starten af bestyrelsesperioden blev i høj grad positiv, idet der blev afholdt nogle velbesøgte arrangementer og foreningsture. Heraf kan fremhæves Mangfoldig Middag, og landsmøde-weekenden på Langeland, samt turen til Folkemødet på Bornholm. Med andre ord så det ud til, at foreningen både havde fundet et fast ståsted – udbuddet af aktiviteter vagte såvel medlemmers, som ikke-medlemmers interesse. At der blev skabt en opmærksomhed udover de faste deltagere, som også resulterede i nye medlemskaber,

GFU samlede i december 2019 20 mennesker til traditionel julefrokost i Sporskifte, Flensborg.

er blandt den forgange bestyrelses største successer.

Fra det glædelige til det mere beklagelige. Vi havde i Genforeningsåret 2020 sat os for at løfte foreningen op på det næste niveau. Hertil organiserede vi de ungdoms-politiske konference "Ungdomstop-møde 2020".

Denne blev aflyst på grund af manglende organisatoriske kapaciteter hos os i GFU, samt vores partnerforeninger. Det har i første øjeblik – og her vil jeg være ganske ærligt – været en frustrerende erfaring, taget i betragtning, hvor mange timer med hårdt arbejde der blev lagt i projektet.

Med lidt afstand, grundig diskussion og analyse af, hvor kæden hoppede af, har vi foresat os, ikke at være bitter over den forpassede chance, men tværtimod bruge den som erfaring, der medtages i tankeprocessen til GFUs kommende projekter.

Jeg vil ikke bruge for mange kræfter på Covid-19-pandemien. Jeg vil blot medgive, at Corona også har ramt Grænseforeningens Ungdom hårdt. En forening som GFU kan al-

drig eksistere uden at medlemmerne kan komme i regelmæssig kontakt med hinanden. Som GFUs tidligere formand, Max Karhmann sagde i sin sidste beretning: *"Fint nok med gode værdier og spændende debatter, men tilknytningen til foreningen skabes altså ikke her – det gør den rundt omkring lejrbålet om natten ved landsmødeweekenden, eller ved et slag ølbøwling til sensommerfesten."* Derfor glæder vi os – som alle andre også – meget til at vende tilbage til normaliserede tilstande, og håber på, at dette kan lade sig gøre snarest.

Hvad er status så nu? Vi har haft lettere nedgang i medlemstallet, men står stadig på en solid base med ca. 85 medlemmer. Målsætningen er at vende stærkt tilbage, ingen tvivl herom. Jeg tænker her specielt på at udnytte de ressourcer, som vi har til rådighed optimalt – for det kommer det til at kræve, når social samvær på samme måde ikke er en mulighed.

Vi lever trods omstændighederne i en hektisk tid, og der er i dag mange tilbud og muligheder for de unge, så de i langt mindre grad end før er

“

Fint nok med gode værdier og spændende debatter, men tilknytningen til foreningen skabes altså ikke her – det gør den rundt omkring lejrbålet om natten ved landsmødeweekenden, eller ved et slag ølbøwling til sensommerfesten.

Max Karhmann

indstillet på at investere i langsigtet engagement i ungdomsforeninger. At usikkerheden i hverdagen blev mere på baggrund af pandemien, har vist sig at være en yderligere barriere til at få folk til at interessere sig for foreningers arbejde – det har GFU ikke været en undtagelse for. Det har i tider med social-distancing på ingen måde været nemt at nå frem til vores egne medlemmer, og ikke mindst dem, der kunne blive det.

De unge lever hurtige og endnu mere digitale liv, har ønsker om at tage på udveksling, prøver skiftende interesser af – det prøver måske generelt set bare prøver at finde deres plads i livet. Den nye bestyrelses formål er derfor ikke mindst at være et konstant forum for udveksling

mellem unge der har baggrund i mindretallet, eller interesse herfor.

Dette gælder selvfølgelig også alle jer, der er medlemmer af "de voksnes" afdeling af Grænseforeningen. Ønsker i sparring, eller blot noget input, samarbejde eller noget helt fjerde angående Genforeningsårets fortsættelse næste år, vil jeg opfordre jer til at tage fat i GFU. Vi er overbevist om, at et stærkt bånd mellem moderforeningen og dens Ungdom er en essentiel brik af puzzlespillet, hvis vi skal opnå vores fulde potentiale. Ikke mindst derfor vil jeg slutte af med at takke for støtten, som vi også fast regner med i det næste år.

Tak for jeres opmærksomhed.

Grænseforeningen

(1.000 kr.)

	Budget 2020	Regnskab 2019	Regnskab 2018
Kontingenter	520	600	657
Private gaver og arv	204	260	1.026
Grænsfonden	5.500	3.415	8.349
Øvrige tilskud fra fonde og legater	330	797	697
Offentlige tilskud	4.236	3.750	3.597
Øvrige indtægter	15	4	51
Tilskud 2020 aktiviteter	1.410	0	0
Projektmidler	749	1.241	1.723
I alt indtægter	12.964	10.068	16.100
Oplysning og kommunikation			
Undervisningsaktiviteter	2.171	2.100	2.036
Udvikling af undervisningsaktiv.	220	179	163
KMA	1.105	1.276	1.247
Publikationer	1.683	1.767	1.662
2020 aktiviteter	2.755	1.275	57
Folkemødet	659	651	669
PR og kommunikation	1.582	1.051	1.314
	10.175	8.299	7.148
Internationale aktiviteter	1.420	914	316
Foreningsdrift	2.937	2.347	2.604
Drift af sekretariat	3.457	3.343	3.081
Projektivirksomhed	684	590	1.054
Udvikling lokalforeninger	1.725	291	0
I alt omkostninger	20.398	15.784	14.983
Resultat før finansielle poster	-7.434	-5.716	1.117
Finansielle poster	1.105	5.018	-1.921
Resultat	-6.329	-698	-804

Grænseforeningens vedtægter

Navn, formål, hjemsted

§ 1

Foreningens navn er "Grænseforeningen". Foreningen blev stiftet den 2. november 1920. Grænseforeningen har hjemsted i Københavns kommune.

§ 2

Det er Grænseforeningens formål at støtte danskheden i grænselandet, særligt syd for grænsen, at udbrede kendskabet til grænselandets forhold samt at bevare og styrke dansk sprog og kultur.

Organisation

§ 3

Som medlemmer kan optages:

- lokale grænseforeninger (lokalforeninger), hvis vedtægter ikke er i uoverensstemmelse med Grænseforeningens vedtægter.
- den landsdækkende ungdomsorganisation – Grænseforeningen Ungdom
- enkeltpersoner, der ikke er tilknyttet en lokalforening.

- andre foreninger m.v., der tilslutter sig Grænseforeningens formål.
- uddannelsesinstitutioner.

§ 4

Grænseforeningens øverste myndighed er Sendemandsmødet.

§ 5

Bestyrelsen har ansvaret for foreningens daglige ledelse.

§ 6

Sendemandsmødet vælger Grænseforeningens formand for en periode på 2 år.

§ 7

Grænseforeningen udgiver et medlemsblad.

§ 8

De lokale grænseforeninger og Grænseforeningen Ungdom ledes af egne bestyrelser, der vælges på en årlig generalforsamling.

§ 9

Medlemmer indbetaler hvert år det af Sendemandsmødet fastsatte kontingent til Grænseforeningen.

§ 10

Lokale grænseforeninger kan udmelde sig af Grænseforeningen med ét års varsel til den 1. januar. Øvrige medlemmer kan udmelde sig med omgående virkning.

§ 11

Lokalforeninger, der ikke afregner kontingent rettidigt til Grænseforeningen, kan ikke lade sig repræsentere ved de ordinære og ekstraordinære Sendemandsmøder, der afholdes efter betalingsfristens udløb, jf. § 23.

§ 12

Lokalforeninger kan for at styrke det lokale og regionale arbejde slutte sig sammen i kredse.

Bestyrelsen

§ 13

Stk. 1. Bestyrelsen består af formanden og 16 medlemmer. Den sammensættes således:

Stk. 2. Sendemandsmødet vælger efter forslag fra lokalforeningerne 11 bestyrelsesmedlemmer i fem selvstændige regionsopdelte valg. Bestyrelsesmedlemmerne fordeles med 3 fra Region Syddanmark, 2 fra Region Midtjylland, 2 fra Region Sjælland og 2 fra Region Hovedstaden. Valgperioden er 2 år, således at 2 bestyrelsesmedlemmer fra Region Syddanmark og 1 fra hver af de øvrige regioner er på valg i lige år og de øvrige i ulige år.

Stk. 3. Alle lokalforeninger kan opstille kandidater i alle regioner. Alle kandidater skal have fast bopæl i den region, de opstiller i. Kun sendemænd for lokalforeningerne har stemmeret ved valg af de 11 bestyrelsesmedlemmer.

Stk. 4. Grænseforeningen Ungdom udpeger selv to medlemmer til Grænseforeningens bestyrelse.

Stk. 5. Bestyrelsen udpeger på sit første møde efter Sendemandsmødet for en periode på 2 år desuden 3 bestyrelsesmedlemmer med særlig sagkundskab. De pågældende skal være medlemmer af Grænseforeningen. Bestyrelsen konstituerer sig herefter med en 1. og en 2. næstformand, der sammen med formanden udgør formandskabet.

Stk. 6. I det tilfælde, at et bestyrelsesmedlem får varigt forfald, indtræder som suppleant den kandidat fra den pågældende region, som ved sidste Sendemandsmøde fik flest stemmer uden at blive valgt. Er der ingen suppleant i den pågældende region, påhviler det bestyrelsen at finde en i den pågældende region. Suppleantens valgperiode er den samme som for det medlem, der erstattes.

Stk. 7. I tilfælde af, at der ved udløb af fristen efter § 19 ikke er opstillet tilstrækkelig mange kandidater, påhviler det bestyrelsen at opstille det manglende antal kandidater til bestyrelsesposterne.

§ 14

Bestyrelsen fører gennem formanden tilsyn med Grænseforeningens administration.

§ 15

Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden. Bestyrelsen træffer beslutninger ved almindelig stemmeflerhed af samtlige bestyrelsesmedlemmer. Der føres protokol og udsendes referat til bestyrelsens medlemmer. Referatet lægges derefter ud på foreningens hjemmeside.

§ 16

Stk. 1. Bestyrelsen kan nedsætte udvalg til løsning af særlige opgaver. Udvalgsformænd udpeges blandt bestyrelsens medlemmer.

Stk. 2. Bestyrelsen vælger desuden medlemmer til legat- og fondsbestyrelser m.v.

Stk. 3. Efter indstilling fra formandskabet vedtager bestyrelsen budget og handlingsplaner, der beskriver hovedindholdet af Grænseforeningens kommende aktiviteter.

§ 17

Bestyrelsen kan udelukke et medlem af Grænseforeningen (jvf. § 3), når der findes grund dertil. Det udelukkede medlem kan indanke beslutningen til det førstkommande Sendemandsmøde.

Sendemandsmødet

§ 18

Stk. 1. Bestyrelsen indkalder til ordinært Sendemandsmøde, der skal afholdes hvert år i perioden 15. april til 31. maj. Indkaldelsen sker med 5 ugers varsel og sendes til:

- formænd for de lokale grænseforeninger
- formanden for Grænseforeningen Ungdom
- medlemmer uden tilknytning til en lokalforening
- foreninger og uddannelsesinstitutioner, som er medlemmer af foreningen
- bestyrelsens medlemmer

Stk. 2. Dagsorden og bestyrelsens skriftlige beretning udsendes samtidig med indkaldelsen. Det reviderede årsregnskab udsendes senest to uger før Sendemandsmødet.

Stk. 3. Sendemandsmødets dagsorden

skal mindst indeholde nedenstående punkter i den angivne rækkefølge:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning om Grænseforeningens virksomhed det forløbne år
3. Fremlæggelse af det reviderede regnskab til godkendelse
4. Bestyrelsens orientering om handlingsplan og budget for det kommende år
5. Behandling af indkomne forslag
6. Fastsættelse af kontingent til hovedforeningen
7. Valg:
 - a. Formand
 - b. Bestyrelse (jvf. § 13)
 - c. Revisor
8. Eventuelt

§ 19

Lokalforeninger og Grænseforeningen Ungdom kan begære forslag optaget på dagsordenen, herunder forslag til formandsvalg. Sådanne forslag samt forslag til valg af bestyrelsesmedlemmer, jvf. § 13, skal være administrationen i hænde senest 8 uger før Sendemandsmødets afholdelse.

§ 20

Bestyrelsen indkalder til ekstraordinært Sendemandsmøde, når den finder det nødvendigt, eller når mindst 1/10 af lokalforeningerne fremsætter ønske herom. Indkaldelsen sker med mindst 14 dages varsel med angivelse af dagsorden.

§ 21

Sendemandsmødet er kun beslutningsdygtig, når halvdelen af de fremmødte stemmeberettigede deltager i afstemningen. Der kan ikke stemmes ved fuldmagt. Der kan kun tages beslutninger om sager, der er opført på dagsordenen. Alle personvalg sker skriftligt.

§ 22

Lokalforeningerne har ret til at sende 1 sendemand pr. 200 medlemmer, dog har alle foreninger uanset størrelse ret til 2 sendemænd. Dvs. at 401 medlemmer udløser 3 sendemænd, 601 medlemmer udløser 4 sendemænd osv.

§ 23

Stk. 1. Alle medlemmer af foreningen har ret til at deltage i Sendemandsmødet med taleret.

Stk. 2. Kun sendemænd har stemmeret. Bestyrelsesmedlemmer har – uanset om de er sendemænd eller ej – stemmeret ved alle andre afstemninger end valg af de 11 bestyrelsesmedlemmer..

§ 24

Det ordinære Sendemandsmøde træffer efter indstilling fra bestyrelsen beslutning om størrelsen af de forskellige medlemskontingenter til Grænseforeningen.

§ 25

Der føres protokol over Sendemandsmødets forhandlinger. Protokollen underskrives af formand og dirigent og har dermed juridisk gyldighed. Hæftelse

§ 26

Stk. 1. Foreningen tegnes af formanden sammen med en af næstformændene. I formandens forfald kan dog de to næstformænd tegne foreningen. Formanden, subsidiært næstformændene, kan udstede tidsbegrænsede fuldmagter til funktionærer i administrationen.

Stk. 2. Til erhvervelse, pantsætning eller afhændelse af fast ejendom kræves bestyrelsens samtykke.

Stk. 3. Medlemmer og bestyrelsesmedlemmer hæfter ikke personligt for de af foreningen indgåede forpligtigelser, for hvilke alene foreningen hæfter med sin formue. Foreningens medlemmer har udover pligt til at betale kontingent ikke andre økonomiske forpligtigelser overfor foreningen, ligesom foreningens medlemmer ikke har krav på nogen del af foreningens formue eller indtægter af nogen art.

Regnskab og revision

§ 27

Regnskabsåret følger kalenderåret.

§ 28

Regnskabet revideres af den af Sendemandsmødet valgte statsautoriserede revisor.

Ændring af vedtægter, foreningens opløsning

§ 29

Ændringer af disse vedtægter kan ske på et ordinært Sendemandsmøde. Til vedtagelse kræves 2/3 af de afgivne stemmer.

§ 30

Grænseforeningens opløsning kan kun finde sted på et i den anledning indkaldt ekstraordinært Sendemandsmøde. Til vedtagelse kræves, at 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede stemmer herfor. Sendemandsmødet tager i tilfælde af vedtagelse af opløsning bestemmelse om afviklingen af foreningens formue, som skal anvendes til almene formål eller bedst muligt i overensstemmelse med formålsparagraffen. Bestyrelsen kan ikke træde tilbage før opløsning af formue m.m. er effektueret. Bestyrelsen nedsætter et likvidationsudvalg bestående af repræsentanter for bestyrelsen og foreningens revisor.

§ 31

Ovenstående vedtægter er vedtaget på Sendemandsmødet den 6. maj 2017.

GRÆNSEFORENINGEN
for en åben danskhed